

आइपुगयो थप साढे तीन लाखभन्दा बढी खोप

काठमाडौं (प्रस)- कोरोना भाइरसको संक्रमणविरुद्धको थप खोप आफूको छ। स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले कोरोना भाइरसको संक्रमण नभए पनि दीर्घरोगी, विदेश जानका लागि अझै पनि केही मानिसलाई खोप आवश्यक भएकाले थप खोप ल्याएको हो।

स्वास्थ्य सेवा विभागको आपूर्ति व्यवस्थापन शाखाका प्रमुख डा. सुरेन्द्र चौरसियाले तीन लाख ७७ हजार फाइजर खोप ल्याइएको जानकारी दिए। उनका अनुसार खोप कोभ्याक्समाफत बुस्टर डोजका लागि ल्याइएको हो। यसअघि गत मंसिर ८ गते तीन लाख ७२ हजार खोप आएको थियो। कोभ्याक्सले कूल सात लाख ५० हजार मात्रा खोप बुस्टर डोजका लागि उपलब्ध गराएको हो। अहिले पनि प्रदेश तहबाट बुस्टर डोजका लागि खोपको माग हुने गरेको छ। ती आएका खोपलाई प्रदेशमा पठाइने छ।

सरकारले अहिलेसम्म छ करोड ६९ लाख ८३ हजार २७० मात्रा खोप ल्याइसकेको छ। यस्तै नेपालमा अहिलेसम्म कोरोना भाइरस संक्रमणबाट ११ लाख ५७ हजार ५२२ संक्रमित र १२ हजार ३१ जनाको निधन भइसकेको छ।

पृष्ठ १ बाट क्रमशः

गैरजिम्मेवार सांसद...

तर, कोरम नपुग्ने र जसले गर्दा समिति बैठक प्रभावित हुने समस्या भोग्नुपरेको सभापतिहरूले बताएका छन्। संधीय संसदमा १३ वटा समिति छन्। सोमबार नौ वटा समिति सभापतिहरू सहभागी थिए। चार समिति सभापति अनुपस्थित भए। सबै समिति शक्तिशाली छन्। तर पनि बैठक बस्ने समस्या समितिहरूलाई रहेको प्रस्टिएको छ।

एकातिर यसरी बैठक बस्न मुस्किल छ भने अर्कातिर बसेको बैठकपछि समितिले दिएको निर्देशन सरकारले खासै टर्नेदैन। समिति सभापतिहरूका अनुसार सरकार अटेरी छ। यसबारे सभामुख घिमिरेसँग आवश्यक पहल गर्नका लागि समिति सभापतिहरूले आग्रह गरेका छन्।

'देशभर अनुगमन र निरीक्षणमा जान बजेटको अभाव छ। र सरकारले समितिलाई दिएको निर्देशन मान्दैन। यही विषय सभामुखसँग राखे,' सभापति साहले भने।

उनले आफू नेतृत्वको समितिले धनुषाको नगराइनकी आरती साहको मृत्यु प्रकरणमा छानविन गर्न सरकारलाई निर्देशन दिएको तर सरकारले निर्देशन कार्यान्वयन गर्न अटेरी गरेको बताए। उनका अनुसार सरकार मूकदर्शक नै बन्ने गरेको छ। 'सरकार मूकदर्शक भएर बस्यो। कारागारभित्र फडप

भएर मृत्यु भएकाहरूलाई छानविन प्रक्रिया अघि बढाउने विषयमा दिएको निर्देशन कार्यान्वयन अझै भएको छैन,' साह भन्छन्। उनको जस्तै दुःखेसो अन्य समिति सभापतिहरूको छ। समिति बैठकका लागि बजेट अभाव भएको उनीहरूको भनाइ छ। हाल प्रतिसमितिलाई वार्षिक १० लाख रूपैयाँ बजेट विनियोजन हुँदै आएको छ। यति रकमले बैठक बस्न नसकिने उनीहरू बताउँछन्। 'सरकारले संसदलाई अत्यन्त कम बजेट दिएको छ। बजेट कम भएकाले अनुगमन र मूल्यांकन गर्ने नसकेको स्थिति छ,' सार्वजनिक लेखा सभापति सभापति ऋषिकेश पोखरेलले भने।

कोरम नपुग्ने र बैठक सञ्चालन खर्च नपुग्ने समस्यामात्रै होइन, कर्मचारीको व्यवस्थापन पनि कर्मचारीहरूकै कारणले असम्भव भएको बताइएको छ।

शशांकलाई लाइन...

अरु समयपछि राजनीतिक तीर्थमा निस्कनेका देउवाको साथमा पूर्वमहामन्त्री डा. शशांक कोइराला पनि थिए। सम्मेलनमा कांग्रेस संस्थापनइतरका नेता डा. शेखर

माथिल्ला कक्षामा विद्यार्थीको सिकाइस्तर कमजोर

काठमाडौं- शैक्षिक गुणस्तर परीक्षण केन्द्रबाट भएका हालसम्मका अधिकांश अध्ययन प्रतिवेदनले तल्ला कक्षाका तुलनामा माथिल्ला कक्षाका उपलब्धि भन्नु कमजोर रहेको देखाएको छ। शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय मातहतको उक्त केन्द्रका अध्ययनले विद्यालय तहका विद्यार्थीको समग्र सिकाइ उपलब्धि निम्नस्रो देखाएको छ। अध्ययनले कक्षा ३ र ५ को तुलनामा कक्षा ८ मा उपलब्धि कम भएको देखिएको छ।

गणित र विज्ञान विषयमा उपलब्धि अन्य विषयका तुलनामा भन्नु कमजोर पनि देखिएको छ। ती अध्ययनले विद्यार्थीको समग्र उपलब्धि कमजोर हुनुलाई विशेष चासो र चिन्ताका साथ उठाएको केन्द्रका महानिर्देशक चन्द्रकान्त भुसालले बताए। उनले विद्यार्थीको ठूलो संख्याको सिकाइस्तर सम्बन्धित कक्षाको तहभन्दा तल तथा अपेक्षित पाठ्यक्रम र प्राप्त पाठ्यक्रमबीचमा ठूलो खाडल देखिएको पाइएको जनाए।

केन्द्र स्थापनाको १५ वर्षमा हालसम्म १३ वटा राष्ट्रिय उपलब्धि परीक्षण सम्पन्न भइसकेका छन्। 'नेपालका सन्दर्भमा उच्च उपलब्धि हासिल गर्ने समूह अत्यन्त सानो छ। यस्तो कमजोर सिकाइ अवस्थाको खाडललाई कम गर्न विशेष प्रयत्न नभएको अवस्था

माथिल्लो कक्षाको सिकाइमा प्रत्यक्ष प्रभाव पार्ने स्वतः सिद्ध छ,' केन्द्रबाट प्रकाशित वार्षिक प्रतिवेदन, २०७९/८० मा भनिएको छ, 'खासगरी भाषिक सीपले ग्रहणशीलता र उत्पादनशीलता दुवै प्रभावित हुन्छन्, फलस्वरूप जुनसुकै विषयको सिकाइ सम्भावनालाई कृण्ठित गर्न सक्छ।'

प्रतिवेदनले गणितको पाठ्यक्रम तल्लो कक्षाको सिकाइले बन्ने अवधारणाको जगमा निर्मित हुने भएकाले तल्लो खुड्किलामा भर लाग्नेगरी वा बलियोसँग टेक्न नसक्दा माथिल्लो खुड्किलामा चढ्ने तागत कमजोर हुन जाने हुँदा माथिल्लो कक्षाको सिकाइमा प्रत्यक्ष र गम्भीर प्रभाव पार्न सक्ने भनेको छ। यस्तै प्रदेशबीचको सिकाइ उपलब्धि तथा विद्यालय प्रकारअनुसार ठूलो असमानता देखिएको छ। विद्यार्थीको शैक्षिक उपलब्धि र सामाजिक-आर्थिक स्थितिबीचको सम्बन्ध महत्वपूर्ण रहेको छ।

प्रतिवेदनले विशेष प्रयत्न हुन नसकेमा सिकाइ विद्यार्थीको उपलब्धि कमजोर हुँदै जाने, पढाइमा रुचि र आत्मविश्वास गुमाउने, असफलता पुग्न बाध्य हुने वा बीचैमा कक्षा छाड्ने जस्ता जोखिम देखिने औल्याएको छ। विद्यार्थीले पढाइ पूरा गरिहाले पनि माथिल्लो कक्षामा आफूले पढ्न पाउने विषय रोज्ने

सम्भावना साँघुरो हुने र अन्ततःआफ्ना जीवनका सम्भावना नै कृण्ठित हुनसक्ने जोखिम देखिन्छ।

केन्द्रले कक्षा, ५, ८ र १० को अंग्रेजी, गणित, नेपाली र विज्ञान गरी चार विषयको विद्यार्थी उपलब्धिको स्तर परीक्षण र अन्य पढाइ र सीपगत परीक्षण विकास मापदण्डमा आधारित परीक्षण,' विद्यालयको कार्यसम्पादन परीक्षण र विभिन्न निकायबाट सञ्चालित शैक्षिक कार्यक्रमका परीक्षण, सबैका लागि शिक्षा शिथु विकास कार्यक्रमअन्तर्गत युनिसेफको आर्थिक सहयोगमा प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रका बालबालिकाको सिकाइ र विकासस्तर तथा बालविकास केन्द्रको कार्यसम्पादन परीक्षण हुँदै आएको छ।

विद्यालयको कार्यसम्पादन परीक्षणमा सरदर ८२ प्रतिशत विद्यालयले ४० अंकको हाराहारी वा ७० अंकसम्म सामान्यस्तर हासिल गरेका केन्द्रका महानिर्देशक भुसालले बताए। सरदर १६ प्रतिशत विद्यालयले ९० अंकसम्म प्राप्त गरेर मध्यमस्तरको कार्यसम्पादन गरेका छन्। सरदर दुई प्रतिशत विद्यालयले ४० प्रतिशत अंक प्राप्त गर्न नसकी कमजोरस्तरमा दर्ज भएका उनले जानकारी दिए। उनका अनुसार देशभरमा हालसम्म सात विद्यालयमात्र ९० प्रतिशत वा

मलेसियामा वैदेशिक रोजगारको अवसर

कम्पनी : PRIV TECHNOLOGY SDN BHD										
पुरै स्वीकृत मिति २०७८/०२/२०		पूरा विज्ञापन स्वीकृत मिति २०८०/०८/१९		LT. No. 278513		चलानी नं. ६०९८३८३				
रि. नं.	कामदारको पद	मान संख्या पुरुष/महिला	मासिक तलब RM	जे.रू.	ओभर ट्राईन सुविधा	प्रतिदिन काम गर्ने घण्टा	हप्ताका काम गर्ने दिन	बाह्यिक सुविधा	शुभ सुविधा	बस्ने करार अवधि
1	Factory Worker	5 10	1500	४२.८८०	कमि अनुहार	६ घण्टा	६ दिन	कमि अनुहार		८ वर्ष

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० मंसिर १२ गते (5th Dec. 2023) मा हुनेछ।

स्वदेशमा जम्मा गर्ने प्रि-सेलेक्शन गर्ने र कति गर्ने	रोजगार कम्पनिले सेट अप गर्ने र कति गर्ने	स्वदेशमा जम्मा गर्ने र कति गर्ने	रोजगार कम्पनिले सेट अप गर्ने र कति गर्ने	हवाई टिकट कम्पनिले दिने र कति दिने	हवाई टिकट कम्पनिले दिने र कति दिने	मिना शुल्क कम्पनिले दिने र कति दिने	अभिलेखिकरण शुल्क कम्पनिले दिने र कति दिने	मिना स्टाभियुड शुल्क कम्पनिले दिने र कति दिने	रोजगारदाता कम्पनिले दिने र कति दिने
कामदार आफै	दिने	कामदार आफैले	कम्पनिले	रोजगारदाता कम्पनिले	रोजगारदाता कम्पनिले	६,०००/-	कामदार आफैले	रोजगारदाता कम्पनिले	कम्पनिले

कल्याणकारी कोषसम्बन्धि व्यवस्था: रु. १,२००/- कामदार आफैले रोमा शुल्क: नि:शुल्क/-

वैदेशिक रोजगार विभागबाट सरकारी जानकारी: १) आफ्नो नाममा विना पत्र भई जाने इमिग्रेशन भएपछि मात्र कम्पनीले भई रुकमा पुग्नुपर्ने हुनेछ। २) आफू आफू गर्न जाने मुद्राका लागि कम्पनीले इमिग्रेशन भएपछि मात्र रुकमा पुग्नुपर्ने हुनेछ। ३) आफू आफू गर्न जाने मुद्राका लागि कम्पनीले इमिग्रेशन भएपछि मात्र रुकमा पुग्नुपर्ने हुनेछ। ४) आफू आफू गर्न जाने मुद्राका लागि कम्पनीले इमिग्रेशन भएपछि मात्र रुकमा पुग्नुपर्ने हुनेछ। ५) आफू आफू गर्न जाने मुद्राका लागि कम्पनीले इमिग्रेशन भएपछि मात्र रुकमा पुग्नुपर्ने हुनेछ। ६) आफू आफू गर्न जाने मुद्राका लागि कम्पनीले इमिग्रेशन भएपछि मात्र रुकमा पुग्नुपर्ने हुनेछ। ७) आफू आफू गर्न जाने मुद्राका लागि कम्पनीले इमिग्रेशन भएपछि मात्र रुकमा पुग्नुपर्ने हुनेछ। ८) आफू आफू गर्न जाने मुद्राका लागि कम्पनीले इमिग्रेशन भएपछि मात्र रुकमा पुग्नुपर्ने हुनेछ। ९) आफू आफू गर्न जाने मुद्राका लागि कम्पनीले इमिग्रेशन भएपछि मात्र रुकमा पुग्नुपर्ने हुनेछ। १०) आफू आफू गर्न जाने मुद्राका लागि कम्पनीले इमिग्रेशन भएपछि मात्र रुकमा पुग्नुपर्ने हुनेछ।

TRANS WORLD Manpower Co.(P) Ltd.
3rd Floor, Josi Complex/ Opp. Padmodaya High School/ Exhibition Road, Kathmandu
Tel: 00977-1-4219272, 4219282, 2042104/ Fax: 00977-1-4219236
Email: twmanpower@wlink.com.np

कुवेतमा वैदेशिक रोजगारको अवसर

कम्पनी : THE RUNWAY SALON COMPANY FOR WOMEN'S BEAUTY										
पुरै स्वीकृत मिति २०८०/०८/३०		पूरा विज्ञापन स्वीकृत मिति २०८०/०८/१९		LT. No. 291027		चलानी नं. ६०९०६२८८				
रि. नं.	कामदारको पद	मान संख्या पुरुष/महिला	मासिक तलब KD	जे.रू.	ओभर ट्राईन सुविधा	प्रतिदिन काम गर्ने घण्टा	हप्ताका काम गर्ने दिन	बाह्यिक सुविधा	शुभ सुविधा	बस्ने करार अवधि
1	Hairdresser	0 10	150	६५.९३५	आ.म.सु.वि.दि.दि.	१	६	आ.म.सु.वि.दि.दि.		८ वर्ष
2	Manicure & Pedicure	0 10	150	६५.९३५	आ.म.सु.वि.दि.दि.	१	६	आ.म.सु.वि.दि.दि.		८ वर्ष
3	Receptionist	0 3	150	६५.९३५	आ.म.सु.वि.दि.दि.	१	६	आ.म.सु.वि.दि.दि.		८ वर्ष

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० मंसिर १२ गते (5th Dec. 2023) मा हुनेछ।

स्वदेशमा जम्मा गर्ने प्रि-सेलेक्शन गर्ने र कति गर्ने	रोजगार कम्पनिले सेट अप गर्ने र कति गर्ने	स्वदेशमा जम्मा गर्ने र कति गर्ने	रोजगार कम्पनिले सेट अप गर्ने र कति गर्ने	हवाई टिकट कम्पनिले दिने र कति दिने	हवाई टिकट कम्पनिले दिने र कति दिने	मिना शुल्क कम्पनिले दिने र कति दिने	अभिलेखिकरण शुल्क कम्पनिले दिने र कति दिने	मिना स्टाभियुड शुल्क कम्पनिले दिने र कति दिने	रोजगारदाता कम्पनिले दिने र कति दिने
कामदार आफैले	दिने	कामदार आफैले	कम्पनिले	रोजगारदाता कम्पनिले	रोजगारदाता कम्पनिले	६,०००/-	कामदार आफैले	रोजगारदाता कम्पनिले	कम्पनिले

कल्याणकारी कोषसम्बन्धि व्यवस्था: रु. १,२००/- कामदार आफैले रोमा शुल्क: नि:शुल्क/-

वैदेशिक रोजगार विभागबाट सरकारी जानकारी: १) आफ्नो नाममा विना पत्र भई जाने इमिग्रेशन भएपछि मात्र कम्पनीले भई रुकमा पुग्नुपर्ने हुनेछ। २) आफू आफू गर्न जाने मुद्राका लागि कम्पनीले इमिग्रेशन भएपछि मात्र रुकमा पुग्नुपर्ने हुनेछ। ३) आफू आफू गर्न जाने मुद्राका लागि कम्पनीले इमिग्रेशन भएपछि मात्र रुकमा पुग्नुपर्ने हुनेछ। ४) आफू आफू गर्न जाने मुद्राका लागि कम्पनीले इमिग्रेशन भएपछि मात्र रुकमा पुग्नुपर्ने हुनेछ। ५) आफू आफू गर्न जाने मुद्राका लागि कम्पनीले इमिग्रेशन भएपछि मात्र रुकमा पुग्नुपर्ने हुनेछ। ६) आफू आफू गर्न जाने मुद्राका लागि कम्पनीले इमिग्रेशन भएपछि मात्र रुकमा पुग्नुपर्ने हुनेछ। ७) आफू आफू गर्न जाने मुद्राका लागि कम्पनीले इमिग्रेशन भएपछि मात्र रुकमा पुग्नुपर्ने हुनेछ। ८) आफू आफू गर्न जाने मुद्राका लागि कम्पनीले इमिग्रेशन भएपछि मात्र रुकमा पुग्नुपर्ने हुनेछ। ९) आफू आफू गर्न जाने मुद्राका लागि कम्पनीले इमिग्रेशन भएपछि मात्र रुकमा पुग्नुपर्ने हुनेछ। १०) आफू आफू गर्न जाने मुद्राका लागि कम्पनीले इमिग्रेशन भएपछि मात्र रुकमा पुग्नुपर्ने हुनेछ।

EXPRESS RECRUITER NEPAL PVT. LTD
Dhumbarahi-4, Kathmandu, Nepal, Ph. No: +977-01-5916897, 5917897
E-mail: expressrecruiternepal.com, expressrecruiter.nepal@gmail.com

Re-Invitation for Bids Sotang Public Campus Sotang, Solukhumbu Khosi Province, Nepal

Re-Invitation for Bids No: SPC/NCB/WORKS/01/080-81

Date of publication: 2080/08/12 (November 28, 2023)

- Sotang Public Campus re-invites electronic bids from Nepalese eligible bidders for the Construction of Second and Top Floor on Administrative Building of Sotang Public Campus under National Competitive Bidding procedures as per the details given below.
- Eligible Bidders may visit PPMO website www.bolpatra.gov.np/egp to obtain further information and inspect the Bidding Documents and download the bidding documents for e-submission. Information in details are provided in bid notice mentioned in bid document.
- If the last date of purchasing and /or submission falls on a government holiday, then the next working day shall be considered as the last date. In such case the validity period of the bid and bid security shall remain the same as specified for the original last date of bid submission.

Contract ID	Contract Description	Estimated Amount (Including VAT and P.S.) (Nrs)	Cost of Bid Document (Nrs)	Bid Security Amount (Nrs)	Bid Validity Period	Last Date of Bid Submission	Date of Bid Opening
SPC/NCB/WORKS/01/080-81	Construction of Second and Top Floor on Administrative Building of Sotang Public Campus	50,75,185.84	3,000.00	1,13,000.00	120 days from last date of bid submission	2080/08/27 (December 13, 2023), 12:00 Hrs	2080/08/27 (December 13, 2023), 14:00 Hrs

Information to deposit the cost of bidding document in Bank:

Name of the Bank: Rastriya Banijya Bank Limited

Name of Office: Sotang Public Campus

Office Account no.: 2020100003289001

हकदावी सतबन्धी ३५ दिने सूचना

कम्पनी धेन २०६३ बमोजिम मिति २०७९/०३/१९ मा दर्ता भएको प्रा.लि. नं. २०३३३० को ढिग फ्रंस धर्माकल्चर फार्म प्रा.लि. को मिति २०८०/०८/१९ मा सम्पन्न विशेष साधारणसभाको बैठकको निर्णय बमोजिम कम्पनी धेन २०६३ को दफा १२६ बमोजिम स्वेचिडक सारेजी लिमिटेडसँग लैजाले निर्णय गरेकोले यस कम्पनीसँग कोही कसैलाई कुनै किसिमको लेनदेन बाँकी बच्योता रहेको गभ यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ३५ दिनभित्रमा निम्न लिखित लिमिटेडको कार्यालयमा हकदावी गर्न सतबन्धित सवैको जानकारीको लागि यो सूचना जारी गरीएको छ।
लिमिटेड: शेर बहादुर रोकाया, इजाजतपत्र नं. २८७, ठेगाना : बबरमहल, काठमाडौं फोन नं. ८४२१३३०४०३, ईमेल : rokayasherbahadur723@gmail.com

हकदावी सतबन्धी ३५ दिने सूचना

कम्पनी धेन २०६३ बमोजिम मिति २०७९/११/१८ मा दर्ता भएको प्रा.लि. नं. २०६३०१ को सहृदय उद्यमशीलता प्रा.लि. को मिति २०८०/०८/१९ मा सम्पन्न विशेष साधारणसभाको बैठकको निर्णय बमोजिम कम्पनी धेन २०६३ को दफा १२६ बमोजिम स्वेचिडक सारेजी लिमिटेडसँग लैजाले निर्णय गरेकोले यस कम्पनीसँग कोही कसैलाई कुनै किसिमको लेनदेन बाँकी बच्योता रहेको गभ यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ३५ दिनभित्रमा निम्न लिखित लिमिटेडको कार्यालयमा हकदावी गर्न सतबन्धित सवैको जानकारीको लागि यो सूचना जारी गरीएको छ।
लिमिटेड: शेर बहादुर रोकाया, इजाजतपत्र नं. २८७, ठेगाना : बबरमहल, काठमाडौं फोन नं. ८४२१३३०४०३, ईमेल : rokayasherbahadur723@gmail.com

सोताङ गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय
सोताङ, सोलुखुम्बु
कोशी प्रदेश, नेपाल

ठेक्का रद्द गरिएको सूचना

प्रस्तुत विषयमा यस सोताङ गाउँपालिकाको मिति: २०८०/०७/२५ गते प्रभाव राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा प्रकाशन गरिएको **Sotang Multipurpose Sabha Hall Building** निर्माण कार्यका लागि ठेक्का नं SRM/NCB/02/2080/081 सूचना आह्वान गरिएकोमा विविध कारणले उक्त ठेक्का रद्द गरिएको व्यहोरा सम्बन्धित सबैमा जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ।

प्रभाव दैनिक

National Daily

म्पादकीय

स्वास्थ्यमन्त्रीलाई पाठ

कुनै बेला दुर्गा प्रसाईं नेकपा एमाले र माओवादी मिलेर बनेका नेकपामा थिए । उनकै बोलीको लहेलहेमा लागेर त्यतिबेला कानुनमन्त्री रहेका एमाले नेता शेरबहादुर तामाङले रूँदै सिंहदरबार छाड्नुपरेको थियो । बंगलादेशमा पढ्न गएका नेपाली छोरीचेलीले आफूलाई नसुम्पीकन सर्टिफिकेट नपाउने मन्तव्य तामाङले दिएका थिए । त्यतिबेला चिकित्सा शिक्षा सुधारका लागि डा. गोविन्द केसी अनसनमै थिए । मेडिकल व्यवसायी प्रसाईंले केसीकै विरोधमा थिए । प्रसाईंको उक्साहटमा लागेर त्यतिबेला तामाङले मेडिकल शिक्षाका लागि बंगलादेश गएका नेपाली चेलीहरूबिचढे बोले । २०७४ फागुन ३ गते मन्त्री बनेका उनै २०७५ साउन ८ गते नै राजीनामा दिन बाध्य भए । तामाङले साउन ४, २०७५ मा विवादास्पद अभिव्यक्ति दिएका थिए ।

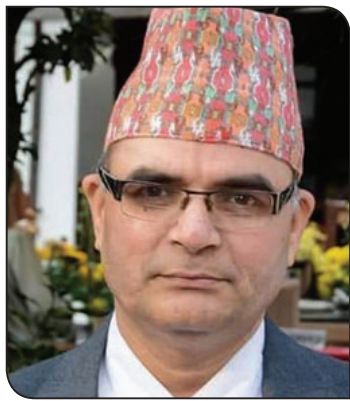
संयोग मान्नुपर्छ अहिले पनि प्रसाईं केसीको विरुद्धमा बोल्नरहेका छन् । हालका स्वास्थ्य तथा जनसंख्यामन्त्री मोहनबहादुर बस्नेत र पूर्वमन्त्री तामाङको निर्वाचन क्षेत्र पनि एकै हो । उनै प्रसाईंको बोलीमा लोली मिलाउँदै बस्नेतले पनि केसी कसैको बहकाउमा लागेको अभिव्यक्ति दिएका छन् । मन्त्री बस्नेत बेलाबेला यस्तै हो भने नेपालमा पाँच वर्षपछि चिकित्सक नर्स नपाउने तर्क पेश गर्छन् । मापदण्ड नपुऱ्याउँदा अहिले चिकित्सा शिक्षा आयोगले ७५ भन्दा बढी मेडिकल कलेजको नर्स पढाइमा भर्ना रोकिएको छ । मेडिकल कलेज सञ्चालन गर्नेले कम्तीमा १०० बेड भएको अस्पताल सञ्चालन गर्नेपनि नियम छ । यसलाई संशोधन गरी बेडको संख्या घटाउनुपर्ने कलेज सञ्चालकहरूको माग देखिन्छ ।

अहिले सरकारकै कारण चिकित्सक नर्स विदेशिरहेका छन् । सरकारले अस्पतालहरूमा दरबन्दी खोल्न सकेको छैन । अर्कोतिर निजी अस्पतालहरूले नर्समाथि श्रम शोषण गरिरहेका छन् । यस्तो अवस्थामा देशमा कसले मन गर्ला ? पछिल्लो समय आकर्षक रोजगारको खोजीमा विदेश जाने युवाहरूको ताती विमानस्थलमा दैनिक देखिन्छ । अरु विदेशमा आकर्षक तलब पाइने नर्सले यस्तो शोषण र बेरोजगार सहेर कतिञ्जेल नेपाल बस्ने ?

त्यसैले यस्तो विषयमा विनाअध्ययन मन्त्रीजस्तो व्यक्तिले निराधार आरोप लगाउनु व्यर्थ हो । चिकित्सा शिक्षासम्बन्धी निकायका सरकारी अधिकारीहरूकै भनाइलाई आधार मान्ने हो भने नेपालमा अर्बौं पनि २५ हजार नर्स बेरोजगार छन् । यस्तो अवस्थामा चिकित्सक नर्सलाई नेपालमै बस्ने वातावरण बनाउनुको साटो मेडिकल माफियाहरूको लहेलहेमा लागेर अभिव्यक्ति दिनु लज्जाको विषय हो ।

मन्त्रीहरूको कार्यसम्पादनमा बस्नेत कमजोर देखिएको भन्दै प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालको तारो भन्दै आएका छन् । यस्तो अवस्थामा यसैगरी अध्ययनविनाको भनाइले पदमुक्त हुन बेर छैन । त्यसैले अध्ययन र तथ्यविना बोल्नुभन्दा मन्त्रालयको नेतृत्वमा बसेका व्यक्तिले रोजगारीको अवसर सिर्जनालाई प्राथमिकता दिनु अहिलेको आवश्यकता हो ।

मैथिली पत्रकारिताको सर्सती इतिहास

► श्याम रिजाल

प्रस्तुत कृतिका नामबाट नै यो मैथिली छापा पत्रकारिताको इतिहास भएको बुझिँए पनि यसमा न्यु मिडियाका रूपमा विकास भएका केही मैथिली अनलाइन र ब्लगका उदाहरण पनि दिइएका छन्, जुन संक्षेपमा छन् । समायाभावले होला, रेडियो र टेलिभिजन क्षेत्रमा भने उनले हात हालेका छैनन् । पत्रिकाहरूको विवरण दिँदा कुनै कुनैमा भाषा, पत्रिकाको स्म (साप्ताहिक, पाक्षिक आदि), प्रकाशक, सम्पादक, प्रकाशन साल, कति साल र अंकसम्म प्रकाशन भएको जस्ता पक्ष छुटेका छन् ।

नेपालको पछिल्लो राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार नेपाली भाषापछि दोस्रो सबभन्दा बढीले बोल्ने मातृभाषा 'मैथिली' ३२ लाख २२ हजार ३८९ जना अर्थात् ११.०५ प्रतिशत नेपालीले पहिलो भाषाका रूपमा बोल्ने गर्छन् । नेपालको मधेस प्रदेशमा सबैभन्दा बढी बोल्ने यो भाषा दोस्रो भाषाका रूपमा दुई लाख ६७ हजार २१ जना तथा थुप्रैले बोल्ने भाषाका रूपमा २९ लाख ५९ हजार ८७६ जनाको जनसंख्या छ । बोल्दा र सुन्दा निकै मनमोहक मैथिली भाषा नेपालको मधेस प्रदेशमा प्रयुक्त छ । लोकसाहित्य र भाषिक प्रयोगका साथै सांस्कृतिक परम्पराका दृष्टिले यसको लामो परम्परा छ जुन करिब ६०० वर्ष पुरानो छ । यसका साहित्य र संस्कृति समृद्ध रहेको, शब्दकोश र व्याकरण भएको तथा सार्वजनिक सञ्चारमाध्यममा पनि उपयोग भइरहेको अर्को विशेषता हो । मधेसमा अन्य मातृभाषी समुदायले पनि यसै भाषामा आफ्ना निर्यामित गतिविधि, व्यावसायिक तथा पेशागत कार्य सञ्चालन गरिरहेका छन् । यो छिमेकी भारतको विहार र झारखण्ड राज्यमा पनि बोलिन्छ । भारतीय संविधानको आठौं अनुसूचीमा यो भाषा पनि समाविष्ट छ । मैथिली साहित्यको समृद्ध इतिहास छ र चौधौं-पन्ध्रौं शताब्दीमा यसैमा विचारपतिले ठूलो कवि (उनका कथा पनि छन्) के दर्जा पाए ।

अहिले दोस्रो बृहज्जले बोल्ने मैथिली भाषाले नेपाली पत्रकारिता वा आमसञ्चारमाध्यममा पनि सन्तोषजनक उपस्थिति जनाएको छ । मिथिलाभाषी राजेश्वर नेपाली, रामभरोस कापडि धमर,

रामनारायण देव, रामरिभन यादव, वृजकुमार यादव, रामआशिष यादव, धीरेन्द्र घेर्मा, श्यामसुन्दर शशी, हिमांशु चौधरी, राजेश अहिराजलगायतले नेपाली र मैथिली भाषा, साहित्य र पत्रकारितामा ठूलो योगदान पुऱ्याएका छन् । साहित्य तथा सञ्चार क्षेत्रमा मातृभाषा मैथिलीको प्रयोग गरेर आफ्नो पहिचान र संस्कृति संरक्षण गर्न अग्रसर साहित्यकार, सञ्चारकर्मी, पत्रिका तथा सञ्चालकहरूले आगामी पुस्तालाई मार्गदर्शन गरेर स्तुत्य काम गरेका छन् ।

यसै सन्दर्भमा सिरहा, बस्तीपुरमा जन्मी हाल धनुषामा बसोबास गर्ने नेपाल पत्रकार महासंघका प्रवर्धक धर्मेन्द्र भाले ७० का दशकमा प्रेस काउन्सिल नेपालबाट मैथिली छापा पत्रकारिताको इतिहास अध्ययन गर्ने जिम्मेवारी पाएअनुसार कोरोना महामारीको समयलाई राखेरसँग उपयोग गरेर नेपाली पत्रकारिता जगतलाई 'नेपालीय मैथिली छापा पत्रकारिताको इतिहास (वि.सं. २०१४-२०७७)' प्रदान गरेका छन् । प्रेस काउन्सिल नेपालले २०७७ असोजमा प्रकाशन गरेको ८५ पृष्ठका कृतिमा नेपाली पत्रकारिता जगतमा मैथिली पत्रकारिता र अनलाइन न्युज पोर्टलले पुऱ्याएको योगदानबारे सांगोपांगो जानकारी पाउन सकिन्छ । यसमा काउन्सिलका पूर्वसदस्य भालेले नेपाली मैथिली पत्रकारिताको ६० वर्षभन्दा बढी समयको इतिहास अध्ययन गरी छापा र अनलाइन क्षेत्रलाई समावेश गरेका छन् ।

नेपाल, मिथिला र मैथिली, भाषा-पत्रकारिता तथा साहित्य-संस्कृति, भाषा, सञ्चार र पत्रकारिता, जनकपुरकेन्द्रित मैथिली पत्रकारिता, काठमाडौं उपत्यकामा मैथिली पत्रकारिता, सप्तरी र सिरहामा मैथिली पत्रकारिताको अवस्था, पूर्वी नेपालमा मैथिली पत्रकारिता, पश्चिममा मैथिली पत्रकारिता, मैथिलीका अनलाइन र ब्लग तथा मैथिली पत्रकारिताका चुनौती र सम्बोधनको रणनीति गरी आठ अध्यायमा विभक्त कृतिमा रहेका परिशिष्ट र सन्दर्भ सामग्रीले कृतिको आधिकारितालाई अरु बल दिएको छ । हालको मधेस क्षेत्रका आठ जिल्लामध्ये केन्द्रीय भूमि धनुषा, महोत्तरी, सप्तरी र सिरहा, पश्चिम पसा तथा कोशी प्रदेशका मोरङ, सुनसरी र भापा तथा काठमाडौं उपत्यका क्षेत्रमा मैथिली भाषाको पत्रकारिता विकास भएको पाइएको तथा पर्सपूर्व वारा, रौतहट र सर्लाहीमा भने प्रयासमम भएको अध्ययनमा उल्लेख गरिएको छ । त्यस्तै नेपालको पश्चिम क्षेत्रमा पर्ने हालको लुम्बिनीका रूपन्देही, कपिलवस्तु, बाँके र बर्दियामा मैथिलीभाषीको राष्ट्रै उपस्थिति भए पनि मैथिली पत्रकारिता भूयको रहेको जनाइएको छ । कसैकसैले मैथिली भाषासहित बहुभाषी भनेर पत्रिका दर्ता गरे पनि एकल मैथिली भाषाको पत्रिका भने भएनन् ।

मैथिली पत्रकारिताको विकासका लागि संस्थागत तथा समूहगत रूपमा अन्तर्राष्ट्रिय मैथिली सम्मेलन, अखिल नेपाल मैथिली साहित्य परिषद, मैथिली पत्रकार परिषद, मिथिला सांस्कृतिक केन्द्र, जानकी मन्दिर, जनकपुरधाम, चित्रगुप्त सेवा समिति, जनकपुर । सर्लाही, मैथिल मञ्च विजयपुरा, महोत्तरी, मैथिली साहित्य परिषद, मैथिली साहित्य परिषद, जनकपुर । वीरगञ्ज । विगतनगर, मैथिली सेवा समिति, निवृत्त प्रतिभा उत्थान मञ्च, वीरगञ्ज, मैथिली प्रवर्धन समिति, सर्लाही, त्रिवि कीर्तिपुरका विद्यार्थी, तराई विद्यार्थी परिषद, नेपाल मैथिल समाज, मैथिल महिला समाज नेपाल, तिरहुत ब्राह्मण सेवा समिति, मैथिली विकास मञ्च, काठमाडौं प्रिंहाली मञ्च, मैथिली पत्रकार परिषद, मैथिली मिडिया सिल, नेपाल प्रज्ञा-प्रतिष्ठान, गोरखापत्र संस्थानको पनि महत्त्वपूर्ण भूमिका रहेको लेखक भन्ने अनुसन्धानमा देखिन्छ । गैरमैथिलीभाषी पूर्वप्रधानमन्त्री मातृकाप्रसाद कोइराला र विद्वान् लक्ष्मण शास्त्री तथा भारतीय प्राध्यापक प्रफुल्लाकुमार सिंह 'मौले'ले यसको विकासमा

निकै योगदान दिएको कृतिमा उल्लेख छ ।

'हिमालय टाइम्स' दैनिक र 'अन्नपूर्ण' दैनिकले पनि क्रमशः 'मैथिल भाषा विशेषांक' (२०५३ मंसिर ८) र 'तराई प्लस' अतिरिक्त पृष्ठ निकालेर मैथिली भाषा पत्रकारितामा योगदान दिएको मैथिली भाषा पत्रकार भाले जनाएका छन् । वि.सं. २०६० पुसमा सप्तरी, राजविराजमा नेपाल प्रेस इन्स्टिच्युट र क्षेत्रीय सञ्चार स्रोत केन्द्र मोरङ, विराटनगरद्वारा आयोजित र २०६१ मंसिरमा सिरहा, सिरहा बजारमा आयोजित आफैँ प्रशिक्षक रहेको मैथिली पत्रकारितासम्बन्धी एकहप्ते तालिमले पनि मिथिला भाषा पत्रकारिताका लागि योगदान दिएको पत्रकार भाले उल्लेख गरेका छन् । भा स्वयंले केही मैथिली भाषी पत्रिका प्रकाशनमा प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपले संलग्न भएको देखिन्छ ।

समीक्षा कृतिअनुसार यस भाषाको पहिलो पत्रिका सन् १९०५ (वि.सं. १९६२ तिर) मा भारत, जयपुरबाट प्रकाशन भएको मधुसूदन भन्ने सम्पादकत्वको 'मैथिल हीत साधन' र मिथिलाञ्चल, भारतबाट पहिलो प्रकाशित पत्रिका विष्णुकान्त भन्ने सम्पादकत्वको 'मिथिला मिहिर'

(सन् १९९२, वि.सं. १९६९ तिर) थिए भने नेपाल सरहद रहेको मिथिलाञ्चल जनकपुर क्षेत्रबाट भने त्यसको करिब ४५ वर्षपछि मात्र बल्ल वि.सं. २०१४ मा 'मैथिली' भाषासमेत समेटिएको नवोन्मथ भन्ने प्रयासममको 'नवजागरण' त्रैमासिक (नेपाली, हिन्दी र मैथिली) ले पहिलो पत्रिका हुने मौका पायो ।

उनका अनुसार पछि 'अंजुर', 'इजोत', 'जनक', 'मिथिलावाणी', 'विद्यापति टाइम्स', 'मिथिला डटकम', 'आहट', 'धुवाधरा', 'मिथिलाञ्चल', 'तहकम', 'नैमिकानन', 'मिधि', 'सीमाञ्चल', 'पर्यगन', 'धधरा', 'नवविचार', 'त्रिवाणी', 'सनेस', 'मैथिलीजगत', 'तराई जागरण', 'अरिपन', 'मिथिला', 'मिथिलाञ्जलि', 'भोरूकवा', 'लाल तराई', 'अपन मिथिला', 'अग्रणी वाणी', 'कृष्णा', 'विदेदराज', 'उगना', 'मैथिली मञ्च', 'सञ्चार साथी', 'विश्वदीप', 'अग्रणी वाणी', 'दुविधान', 'कोशी-कमला', 'नवसनेस', 'सुरभि', 'अभिनव', 'मैथिली' 'सयपत्री', 'आडन', 'गोरखापत्र' लगायतका दैनिक, साप्ताहिक, पाक्षिक, मासिक, वार्षिक, समसामयिक संकलनलगायत हस्तलिखित, भित्रीपत्रिका, पोस्टर पत्रिका, साहित्यिक-समाचारमूलक, समाचार-विचारप्रधान, कविताप्रधान छापा, अनलाइन न्युज पोर्टल, रेडियो टिभी आदि आमसञ्चारमाध्यम र केही संस्थाहरूले नेपालका मधेस प्रदेश र काठमाडौं उपत्यकामा आधार रही प्रकाशन, प्रशिक्षण, पत्रकार संस्था गठन आदि माध्यमबाट मैथिली नेपाली पत्रकारिता जगतमा योगदान गरे ।

लेखक भन्नेअनुसार मैथिली भाषामा प्रकाशित केही पत्रिकाले विभिन्न विधा र क्षेत्रमा अगुवा हुने मौका पाएका छन् । तिनमा एकल मैथिली भाषामा प्रकाशित पत्रिकामा 'फूलपात', विचारप्रधान समाचारमूलक

साप्ताहिकमा 'गामधर', साहित्यिक द्वैमासिकमा 'अर्चना', द्वैमासिकमा 'मिथिलाञ्चल', त्रैमासिकमा 'मैथिली', कविताप्रधानमा 'जनक', प्रेस काउन्सिलको मापदण्ड पूरा गरेको साप्ताहिकमा 'विद्यापति टाइम्स', दैनिकमा 'मिथिला डटकम', पाक्षिक र पूर्वी नेपालमा प्रकाशित समाचारमूलकमा 'मिथिला टाइम्स', द्विभाषी साप्ताहिक (नेपाली र मैथिली) मा 'तहका डटकम', काउन्सिलको भाषागत पुरस्कार पाउनेमा 'सीमाञ्चल' साप्ताहिक, रंगमञ्चकेन्द्रितमा 'आकृति', हवाई पत्रिकामा 'पर्यगन' द्वैमासिक, पोस्टर पत्रिकामा 'धधरा', नेपालीय मैथिली विशेषांक प्रकाशन गर्नेमा 'सिंहावलोकन', मैथिलीभाषी हस्तलिखित पत्रिकामा 'बालसखा', बुकलेट आकारमा प्रकाशित पहिलो 'मैथिली चौपाडि', फोल्डर पत्रिकामा 'कमला' आदि छन् ।

नेपाली र मैथिली भाषामा थुप्रै हाडकु, तान्का र कवितासंग्रह तथा लामो कविता, पत्रकारितासम्बन्धी पुस्तक, पाठ्यपुस्तकलगायत कृति, केही दैनिक पत्रिका र अनलाइन न्युज पोर्टलमा पनि सम्पादकका रूपमा रहेका लेखक स्वयंले पनि कतिपय मैथिली भाषाको पत्रिका सम्पादन र प्रशिक्षण गरिसकेका छन् ।

प्रस्तुत कृतिका नामबाट नै यो मैथिली छापा पत्रकारिताको इतिहास भएको बुझिँए पनि यसमा न्यु मिडियाका रूपमा विकास भएका केही मैथिली अनलाइन र ब्लगका उदाहरण पनि दिइएका छन्, जुन संक्षेपमा छन् । समायाभावले होला, रेडियो र टेलिभिजन क्षेत्रमा भने उनले हात हालेका छैनन् । पत्रिकाहरूको विवरण दिँदा कुनै कुनैमा भाषा, पत्रिकाको रूप (साप्ताहिक, पाक्षिक आदि), प्रकाशक, सम्पादक, प्रकाशन साल, कति साल र अंकसम्म प्रकाशन भएको जस्ता पक्ष छुटेका छन् ।

सर्सरी हेर्दा यहाँसम्म आउँदा मैथिली पत्रकारिताको राष्ट्र विकास विकास भएको देखिन्छ तथापि मैथिलीलगायत मातृभाषाप्रतिको सरकारी प्रोत्साहन नीति र राजनीतिक संरक्षणको अभाव, हिन्दी भाषाप्रतिको मोह, पञ्चायतकालमा नेपाली भाषामा बढी जोड आदि कारणले यसको अपेक्षित हुन सकेन । 'मैथिलीभाषी सञ्चारकर्मीको निरन्तर क्रियाशीलताको अभाव' पनि यस दिशामा समस्याको कारक रहेको लेखकको ठम्याइ छ । आर्थिक लगानी, विवरण र जनशक्तिजन्य समस्याले धेरै पत्रिका अनियमित भएर र पछिल्लो समय यस क्षेत्रमा कौमिड-१९३ को महामारी र आर्थिक मन्दीले पनि नकारात्मक प्रभाव पारेको छ । त्यसैले लेखकले मैथिली भाषागत पत्रकारिताको विकासका लागि विज्ञापन आदिको उपलब्धताको माग साथ ती नै तहका सरकारलाई आह्वान गर्दै मातृभाषामा पत्रकारितासम्बन्धी तालिमहरू आयोजना गर्न पनि सुझाएका छन् । मैथिली भाषाको जग राख्न विद्यालय-कलेजमा पठनपाठनको व्यवस्था गर्न पनि उनले जोड दिएका छन् ।

नेपालका प्रत्येक मातृभाषा तथा त्यससँग सम्बन्धित इतिहास, साहित्य, सञ्चार, कला, संस्कृति आदिको अध्ययन तथा प्रकाशनले हाम्रो सम्पदालाई नै वैभवशाली बनाउँछ । यस्ता अध्ययन-अनुसन्धानमूलक कृतिले नयाँ पुस्तालाई मार्गदर्शन गर्छन् नै, संरक्षण र विकासका लागि पनि राज्य, निजी क्षेत्र तथा सम्बन्धित भाषाभाषीका साहित्यकार, संस्कृतिकर्मी, भाषासेवी र सञ्चारकर्मीलाई घञ्चकाउँछ । आगामी दिनमा लेखक भा वा अरु कसै न कसैबाट यस क्षेत्रको अनलाइनको अवस्था तथा रेडियो-टिभी क्षेत्रमा पनि अनुसन्धान हुन सकेमा मैथिली भाषा पत्रकारिता अध्ययनको पाटो फन् परिपूर्ण हुन सक्ने विश्वास गर्न सकिन्छ । *रासस*

मननयाग्य

चाणक्य नीति

त्यहाँका वासिन्दाहरू लडाकु प्रवृत्तिका थिए । यी सीधा-साधा आदिवासी दुई अपरिचित व्यक्तिलाई देखी आश्चर्यले उनीहरूका छेउमा भेला हुन थाले । शकटार र चाणक्यले मुरा र चन्द्रगुप्तका विषयमा सोधे कुनै युवकले तिनलाई मुराको भ्रुपडीमा पुऱ्याइदियो । यस भ्रुपडीभित्र दुवैले एक युवती अति मैलो भेषभूषामा हातले खजुरका पातको पंखा बनाइरहेकी, साथै एउटा युवक टपरीमा भोजन गरिरहेको देखे ।

भ्रुपडीमा मामुली घरेलु सामान केही गाँसेका (हुनेका) पातका पखा, धनुष र त्यसको ठोको थियो । मुराको त्यस्तो मलीन अनुहारमा सुन्दरताको लक्षण अफसम्म पनि थियो, तर समयले थपेड मारदा दुबली भएकी जस्तो देखिन्थिन् ।

उसले भन्यो-'म राजा थिएँ, मैले प्रजाको रक्षा गर्नु थियो, त्यसैले म एकैले लडें । फेरि मैले राजा नन्दसँग पनि बदला लिनु छ । मैले सोधें- 'किन ? किन कि त्यो नराधमले मेरी आमालाई राजभवनबाट

निकालिदियो, ...' सम्पर्क गर्दा थाहा पाएँ । राजा नन्दकी सुन्दरी दासी मुराको छोरा रहेछ । मुरालाई राजा नन्द आफ्नी रानीसहर मन पराउँथे तर कुनै सन्देशले गर्दा वन जान बाध्य पारेर दरवार निकाला गराएछन् । आज तिनै मुरा बनेका पात (पत्ता) ले पंखा बनाई आफ्नो र बालकको पेट पानी बसेकी छ ।ध

यसरी शकटारबाट चन्द्रगुप्तको परिचय पाएपछि चाणक्यलाई त्यस बालकलाई भेट्ने इच्छा प्रबल भयो । उनले शकटारलाई भने-' तात ! हामीलाई यस्तो बालकको आवश्यक छ । उसका सम्पूर्ण लक्षण हाम्रो अनुकूल छन् । हामी सबैले उसकी आमालाई भेट्थौं । चाणक्य चन्द्रगुप्तसँग भेट्ने समयसमेत तय गरी शकटारसँग विदा भई जुन भेषमा आएका थिए । त्यसै भेषमा उज्यालो हुनुभन्दा पहिले नै आफ्नो अज्ञातवासतिर लागे । अर्को दिन मध्याह्न समयमा चाणक्य र शकटार ज्योतिषीको रूपमा उत्तर सीमावर्ती वन क्षेत्रमा गए ।

एकान्छ, त्यो मेरो तिहारमा बैनीले लगाइदिएको ढाकाको टोपी ल्याइ दे त ! उहाँ साइलाकी छोरीको लगन जुराउने रे बोलाका छन् । ढिला भइसक्यो ।

'हवा ! जानु पर्दैन के उहाँसम्म । आज गाडीसाडी चन्दैन भन्ना था'छैन ?' छोरो चिच्याउँछ ।

अँ तैले भनेजस्तो हुन्छ नि । गाडी चले पनि नचले पनि निस्तोमा बोलाएपछि जानु पर्दैन ? एकाधरभित्रको मान्छेकाँ ! कुरा गर्छ । जसरी पनि जाने हो । त्यही पर त हो, हिँडेरे भए पनि गइहाल्छु नि । वरु तँचाहिँ घरमै बस अल्लारे केटाहरू देख्यो भने पुलिसले गाडी फोड्न आको भन्ठानेर समाउँछ ।

'अँ अँ अल्लारे केटाहरू मात्र हुन्छन् नि फोड्ने । कुरा गर्नुहुन्छ । अहिले त उहाँ जोगीभोगी सबै सडका देख्नुभएन अस्तित उता पूर्वतिर ? पहेंला फेटा बाँधेका उफ्रेका ! एउटीले भन्ये थि नि, एक मिनेटमै कुन ठाउँ खरानी हुन्छ भन्दै ।'

हुन्छ नि खरानी ! धुप बालेको हो र एकै छिन्ना खरानी हुन । यस्तैले हो

आफू पनि खरानी बन्ने अरुलाई पनि खरानी बनाउने । ताल न तुडको कुरा दे त ! उहाँ साइलाकी छोरीको लगन पायो वोक्रैसम्म चपार्यो' भन्ना जस्तो । ल भैगो छाड्दै त्यो मेरो ढाकाको टोपी ल्याइदे ।

'भर्खर दिएको हैन ?'

कहाँ दिनु ल्याइदिएकै छैन ।

'अनि त्यो हातको चाहिँ के हो नि ?' (हातमा भएको टोपी देखाउँदै)

ए हातमै लिएर खोजेको खोज्यै छु । मान्छेकाँ ! कुरा गर्छ । जसरी पनि जाने हो । त्यही पर त हो, हिँडेरे भए पनि गइहाल्छु नि । वरु तँचाहिँ घरमै बस अल्लारे केटाहरू देख्यो भने पुलिसले गाडी फोड्न आको भन्ठानेर समाउँछ ।

'अँ अँ अल्लारे केटाहरू मात्र हुन्छन् नि फोड्ने । कुरा गर्नुहुन्छ । अहिले त उहाँ जोगीभोगी सबै सडका देख्नुभएन अस्तित उता पूर्वतिर ? पहेंला फेटा बाँधेका उफ्रेका ! एउटीले भन्ये थि नि, एक मिनेटमै कुन ठाउँ खरानी हुन्छ भन्दै ।'

हुन्छ नि खरानी ! धुप बालेको हो र एकै छिन्ना खरानी हुन । यस्तैले हो

ढाकाटोपीमाथि प्रतिबन्ध !

आत्तिनु पन्थो र ?

'भए पनि आज दिन ठीक छैन ।'

अग्लो ज्यान, खरानी रडको लवेदा (दौर) सुरुवाल, पाल्सीला ढाकाटोपी लगाएर लमकलमक लम्कँदा त लाग्थ्यो कुनै सरकारी उच्च ओहोदाका व्यक्ति हुन् हरिलड्क बाजे । कोटेश्वरबाट उत्तर लागेका हरिलड्क बाजे बाटाभरि पुलिस देखेर मनमनै भन्दै 'कस्ता दिन पनि आए । ऋण खाएर तिर्दिनँ भन्न नि पाइने । ऊ बेला भए ऋण खाएर नतिनेले त अनुहार देखाउन पनि लजाउँथे । टाढाटाढा भाग्ये । तर अहिले केको भाग्नु उल्टै दादागिरी चल्या छ ।

मनमनै भुतभुताउँदै हिँडेका हरिलड्क बाजेलाई मुनि गणेश पुनासाथ दुईजर्जन पुलिसले घेरा हालिहाले । पुलिस र हरिलड्क बाजे दुवै मुस्कुराउँदै ।

'हैन क्यारेका हौं । किन घेरा हालेका छौं, बूढा यता पुलिसलाई सोध्दै छन् । उता क्यामरा तेसाँएर पत्रकार युट्यूबर हरिलड्क बाजेलाई सोध्दै छन्- कहाँ जान लाग्नु भाको ?

'जान त साईंलाकी छोरीको लगन जुराउन जान लागेको । तर खै कहाँ हिँड् भन्छन् यिनीहरू ।' दुई-चार जना पत्रकार वरिपरि छन्, प्रहरीले हरिलड्कको हातमा समाइहाले । 'ए जाने भन्ना होइन !'

होइन हउ कता लान लाग्ना

छौं । म यता जाने होइन हउ उता जाने हो ।' पूर्वेली लवजमा हरिलड्क बाजे कराउँछन् । 'हो हो उतै जाने हो ।' बूढा र पुलिसको हाँसोसहितको दुश्र्यले पत्रकार नै दंग । दुई मिनेटजति बाजे के हिँडेका थिए । छ सात जना पुलिसले जुरक उठार बाजेलाई भ्यानमा छिराइहाले । विचरा बूढा चुँइकसमेत बोल्न पाएनन् ।

किन पुलिसले समात्थ्यो किन भ्यानमा कोच्यो पत्तै छैन ! बाजे घरबाट निस्कँदा छोरालाई अल्लारे भनेर सम्झाउँदै थिए । बूढालाई बाटोमा पुलिसले नै लजाउँथे । टाढाटाढा भाग्ये । बाजे कराउँछन्, 'होइन होउ छाड्देऊ न उता विहेको कुरा पो छ त । किन समात्थ्यो मलाई पनि त्यही ऋण नतिने भन्ठानेउ कि क्या हो । होइन होउ होइन ।'

बाजेको कुरा पुलिसले के सुन्थे र ! बाजेको दाहिने समातिरहेको एउटा पुलिसले प्वाक्क बोलिगो । 'नकराउनुस् के । आज दौरा सुरुवाल, ढाकाटोपी लगाएर यो बाटामा हिँडेने सबलाई समात्ने आदेश छ ।'

यो आदेश भन्ने जात पनि कस्तो । ढाकाटोपी र दौरा सुरुवालबिच पनि डराउनुपर्ने पनि पहिचान आफैँ देखाइदिन्छ । तर, नेपाली टोपी र दौरा लगाउनेलाई अपराधीकै समातेर कोचेको छ ।

को कहाँ जान हिँडेको छ, उसको

व्यक्तित्व के हो मतलब नै नगरी फचाप फचाप समातेर पनि हुन्छ कतै । देशको पहिचानमाथि पहिचान विरोधीहरूले संघर्ष गरे जस्तै पो देखियो यो ।

बूढा अक्क न वक्क परे । 'कामकुरो एकातिर कुस्नो बोकी टिमीतिर' भने जस्तै भो । बूढाले खलीवाट टिकटिडे मोवाइल निकाले । यसो नम्वर दान्न बूढाले पुलिसले त्यो पनि कब्जा गरिदिन्छ । बूढाले जीवनमा पहिलोपटक पुलिसको संगत गर्न पाएका 'छे'छन् नि क्या हो कुनै अनुभूति नै छैन ।

हुन पनि मंसिर महिना । विहेको लगनको महिना । यही मौकामा भएको आन्दोलनमा आउने सम्भावना भएका अधिकांश ढाकाटोपीवाला त्यही भाएर बखुमा तीर हान्दा तीनकुनेसम्म त्यस्तो को सम्स्या । सरकारले नै ढाकाटोपी लाको देहने नहुने भएछ । दौरा सुरुवाल र ढाकाटोपी लगाउनेलाई च्याप्पे समात्ने उर्दी जारी भएछ । त्यही उर्दीमा परे छन् हरिलड्क बाजे पनि । 'बाइ न पाइ छलाको टोपी लाइ' भन्थे कुनै बेला, त्यस्तै भो । ढाकाटोपी यतिखेर प्रतिबन्ध भो ।

हरिलड्क बाजेले न घरमा खबर गर्न पाए, न त साईंलाकी छोरीको लगन नै देख्न पाए । आजकलको आन्दोलनले टोपी र दौरा सुरुवाल लाउनेहरूले अनावश्यक दुःखमात्र भए । 'मेरो टोपी कैलाशको शिर जस्तो' भनेर गोपाल योञ्जनले गीत गाउने दिन गए । जय गणतन्त्र !

अभिनेत्री दीपशिखा खड्का विवाह बन्धनमा बाँधिने भएकी छन्। उनले प्रेमी अमनजंग बस्न्यातसँग परम्परागत विवाह गर्न लागेकी हुन्। उनको विवाह कार्यक्रम यही मङ्सिर १३ गते आयोजना गरिएको छ। विवाहको निम्तो साथीभाइ, आफन्त सबैतिर पुगिसकेको छ। ग्राउन्ड नोर्लिङ होटेलको रिसोर्टमा इन्जुमेन्ट गरेका दुवैले करिब ५ महिना अगाडि काठमाडौं जिल्ला अदालतमा कोर्ट म्यारिज गरेका थिए। बस्न्यात कतार एयरलाइन्समा कार्यरत छन्। खड्काले भने केही अगाडि 'प्रेमलिला' नामको फिल्म निर्माण गरेकी थिइन्।

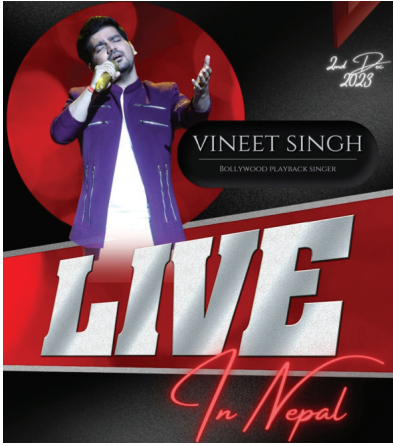

मंगलबार, १२ मंसिर २०८० (Tuesday, November 28, 2023)

नेपाल आउँदै विनीत सिंह

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- भारतीय लोकप्रिय गायक विनीत सिंह नेपाल आउने भएका छन्। उनी आफ्नो व्यापक सहित सांगीतिक प्रस्तुतिका लागि नेपाल आउन लागेका हुन्।

दरबारमार्गस्थत कल्ब प्लाटिनममा आगामी डिसेम्बर २ (मंसिर १६ गते) शनिवार आयोजना हुने 'विनीत सिंह लाइभ इन नेपाल' कार्यक्रममा उनले आफ्नो चर्चित गीतसंगीत राखेका छन्। विनीत बलिउडमा दर्जनौं भन्दा बढी गीतसंगीत गाएर चर्चामा छन्। २००२ देखि हालसम्म उनको गीत युवापुस्ताले धेरै रुचाउँदै आएका छन्। एल एण्ड एन मोडेल एजेन्सीको आयोजना रहेको कार्यक्रमले सांगीतिक मनोरञ्जन दिनुका अलावा नेपालमा पर्यटन प्रवर्द्धनमा मद्दत पुग्ने आयोजकको विश्वास

लिएको छ। कार्यक्रमको टिकट एमेन्टोज नेपालले जिम्मा लिएको छ।

कार्यक्रमको सिलसिलामा तीन दिन नेपाल बस्ने विनीतको नेपाल बसाइको क्रममा पशुपतिनाथ दर्शन, नेपाली खानाको स्वाद लिने र पर्यटकिय स्थलको भ्रमण गर्ने समेत कार्यक्रम रहेको आयोजक टोलीका सानु खानले जानकारी दिए।

विनीतले कार्यक्रममा 'तेरा प्यार प्यार हुकः वार', 'तुम चैन हो करार हो', 'जलते दिए', 'प्रेम लिला', 'तु कमाल दि कुडी' जस्ता गीत गाउने एल एण्ड एन मोडेल एजेन्सीका प्रबन्ध निर्देशक नितिन कायस्थले बताए।

विनीतको कार्यक्रमले नेपालको अर्थतन्त्रलाई केही टेवा पुग्ने विश्वास आयोजकको रहेको छ। कार्यक्रममा विनीतको अलावा नेपालका चर्चित गायक गायिकाको समेत प्रस्तुति रहने कल्ब प्लाटिनमका संचालक डेभिल सिंह राजपुतले बताए।

प्रमोदको 'अर्केको सिन्दुर लायौ'

काठमाडौं (प्रस)- गायक प्रमोद खरेलको स्वरमा रहेको गीत 'अर्केको सिन्दुर लायौ'को भिडियो सार्वजनिक गरिएको छ। भिडियोमा चिना टिप्पन नर्मिन्दा एक प्रेम जोडीको जीवनमा आइपरेको उतारचढावलाई देखाइएको छ। गीतमा दीपक शर्माको शब्द र कार्कीजीको संगीत तथा विशाल निरौलाको एरेन्ज छ।

भिडियोमा समीप निरौला, सिर्जना कोइराला र सुवास शाह फिचर्ड छन्। प्रेममा रहेका समीप र सिर्जनाको चिना नर्मिन्दा परिवारले सिर्जनाको विवाह सुवाससँग गरिदिन्छन्। तर विवाहकै भोलिपल्ट विहान सिर्जना भागेर समीपलाई भेट्न गएको र त्यसपछिको द्रन्डलाई भिडियोमा देखाइएको छ। भिडियो कथात्मक शैलीमा निर्माण गरिएको छ। वियोगान्त भावको भिडियोमा राम केसीको छायांकन, टेकेन्द्र शाहको सम्पादन, माधव शर्माको सह निर्देशन र समीपकै कथा, पटकथा तथा निर्देशन छ।

कोमल वलीकी आमाको सम्भनामा २० लाखको अक्षयकोष

■ प्रभाव संवाददाता

दाङ- गायिका तथा एमाले नेता कोमल वलीको परिवारले स्वर्गीय आमा दीपा वलीको नाममा २० लाख रूपैयाँको अक्षयकोष स्थापना गरेको छ। आमाको सम्भनामा दाङका छात्राहरूलाई अध्ययनका लागि सहज होस् भन्ने हेतुले यो अक्षयकोषको स्थापना गरिएको कोमल वलीले बताइन्।

अक्षय कोषबाट दाङ जिल्लाका थारु समुदाय र दलित समुदायका छात्राहरूलाई पढ्न छात्रवृत्ति प्रदान गरिने कोमल वलीले बताइन्। एक जना थारु समुदाय र एक जना दलित समुदायबाट गरेर कक्षा ८ वाट उच्च शिक्षासम्मका लागि अध्ययनमा सहज होस् भनेर सम्पूर्ण खर्च यो ट्रस्टले व्यहोर्ने छ, वलीले बताइन्। 'आमाले पढ्न पाउनु भएन', उनले भनिन्, 'स्कूल जान नपाए पनि आमामा राम्रो राजनीतिक तथा सामाजिक चेत थियो, छोरीहरूले पनि पढ्नु पर्छ भनेर हामीलाई सधैं पढ्न हौसला प्रदान गर्नुहुन्थ्यो।' आमाले सबैका छोरी पढ्नु पर्छ भन्ने गरेको र उहाँको नाममा स्थापित यो कोषले आर्थिक अभावमा अध्ययनबाट वन्चित छोरीहरूलाई सहयोग गर्ने विश्वास आफूले लिएको वलीले बताइन्।

त्यस्तै, वली परिवारले वर्षेनी आमाको स्मृति दिवसको अवसर पारेर एक जना महिला नेतृलाई सम्मान गर्ने पनि घोषणा गरेको छ। राजनीतिमा लागेर कुनै लाभको पदमा नपुगेका ६० वर्षमाथिका महिलाहरूलाई 'दीपा वली स्मृति सम्मान'बाट सम्मान गरिने कोमल वलीले बताइन्। आफ्नी आमा पञ्चायतकालीन समयमा

नै महिला संघमा सक्रिय रहेर नगर उपाध्यक्षसम्म बनेर काम गरेको स्मरण गर्दै वलीले भनिन्, 'आमा राजनीतिमा महिलाको सहभागिता हुनुपर्छ, त्यसले परिवार र समाज दुवैलाई उन्नत बनाउन र चेतना फैलाउन सहयोग गर्छ भन्नुहुन्थ्यो। उहाँकै यही विश्वासलाई आधार बनाएर हामीले यो सम्मान वर्षेनी दिने योजना बनाएका हौं।'

दीपा वली र उनका श्रीमान ललित वलीको नाममा स्थापित दीपा-ललित ट्रस्टले छात्रवृत्ति र सम्मानको कार्यक्रमको कार्यविधि बनाएर कार्यान्वयन गर्ने र पहिलो वर्षेनीमा यो वितरण गरिने पनि वलीले जानकारी दिएकी छिन्। कोमल वलीको चर्चित गीत 'मलमल किरि जर्नाकरी' लगायत २ दर्जनभन्दा बढी गीतकी रचनाकारसमेत रहेकी दीपा वलीको मंसिर २ गते काठमाडौंमा निधन भएको थियो।

'फर्की फर्की'को छायांकन पोखराबाट

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- रोहित अधिकारीको निर्माणमा बन्न लागेको फिल्म 'फर्की फर्की'को छायांकन सुरु भएको छ। फिल्मको छायांकन आज (सोमबार)बाट पोखराको लेकसाइडबाट सुरु भएको हो। फिल्मका लागि पहिलो सट अभिनेता अनमोल केसीले दिएको निर्माता अधिकारीले बताए।

पोखरापछि फिल्मको छायांकन अन्नपूर्ण वेस क्याम्प, काठमाडौं र इन्डोनेसियाको वालीमा समेत हुनेछ। गत शुक्रबार ललितपुरको बंगलामुखी मन्दिरमा पूजा गर्दै फिल्मको शुभ-सूहूर्त भएको थियो।

सुयोग गुरुङको निर्देशन रहने फिल्ममा अनमोलको अलावा जसिता गुरुङ, माओत्से गुरुङ, नव-कलाकारद्वय रवि काफ्ले, समृद्धि अर्याल, प्रेम पाण्डे लगायतको अभिनय रहनेछ। अनमोल र जसिता पहिलो

पटक यसै फिल्म मार्फत एकसाथ देखिन लागेका हुन्।

प्रेमकथामा बन्न लागेको फिल्मको कथा निर्माता अधिकारीले नै तयार पारेका हुन्। ओमप्रकाश अग्रवाल समेत निर्माता रहेको फिल्ममा सह-निर्माता मनोज वली र राम न्यौपाने रहेका छन्। नरेन्द्र मैनालीको छायांकन, रोमन बज्राचार्य, नरेन लिम्बु र अनमोल गुरुङको संगीत रहेको फिल्ममा अष्ट महर्जनको द्रन्ड छ।

'गाजलु' र 'छ माया छपक्कै' जस्ता सुपरहिट फिल्म निर्माण गरेका अधिकारीको 'फर्की फर्की' काठमाडौंमा काफिया फिल्मस् र मोफसलमा क्यूबेर फिल्मस्ले वितरण गर्नेछ। फिल्मको अन्तर्राष्ट्रिय वितरणको रूपमा एमएसएम इन्टरटेन्मेन्ट जोडिएको छ। शंकर पाण्डे फिल्मका प्रोडक्सन म्यानेजर रहेको फिल्मको रिलिज नयाँ वर्षको जेटमा हुनेछ।

गशाला

नेपाल सुपर लिग

इलामद्वारा भ्यापा पराजित

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- नेपाल सुपर लिग एनएसएलमा स्पोर्टिङ इलामले जित हासिल गरेको छ। सोमबार भएको इलामले भ्यापा एफसीलाई १-० गोल अन्तरले पराजित गर्यो। इलामका लागि अमथ एन्डोले खेल सकिन तीन मिनेट अघि विजयी गोल गरे।

अमथले डिबक्सभित्रबाट प्रहार गरेको बल भ्यापाका गोलकिपर रिफ्तफनले रोकेका थिए। सोही रिवाउन्ड बलमा अमथले गोल गर्दै इलामलाई जित दिलाएका हुन्।

उनै अमथले खेलको ८४ औं मिनेटमा प्राप्त पेनाल्टीमा असफल प्रहार गरेका थिए। भरत खवासलाई डिबक्सभित्र लडाएपछि प्राप्त पेनाल्टीमा अमथको प्रहार आकासिएको थियो। पहिलो खेल साविक विजेता काठमाडौं रेजर्ससँग गुमाएको इलामले दोस्रो खेलमा निकै सुधारिएको प्रदर्शन गरेको थियो। खेल अर्धघण्टा अमथको गोलको प्रयास लोभलाग्दो रह्यो।

उनको निरन्तरका प्रयासलाई भ्यापाका विदेशी गोलकिपर रिफ्तफनले असफल बनाएका थिए। काताविरुद्ध इलामका गोलकिपर

विकेश कुथले अझ प्रभावशाली प्रदर्शन गरे। उनले भ्यापाका सबै आक्रमणलाई निस्तेज पारे। पहिलो खेलमा गरेको गोललाई सच्चाउँदै दोस्रो खेलमा जित दिलाउन उनको मुख्य योगदान रह्यो।

खेलको अन्तिम समयमा विकेशले डिबक्समा रहेका अन्जन विष्टको उत्कृष्ट हेड प्रहारलाई

दायाँ हातले रोक्दै असफल बनाएका थिए। एनएसएलको निकै बलियो मानिएको भ्यापाले हार सहित सिजनको सुरुवात गरेको छ। उसले नवप्रवेशी क्लबको रूपमा एनएसएलमा सहभागी भएको हो। इलामले दुई खेलबाट ३ अंक जोडेको छ भने भ्यापा अंक जोड्न असफल भएको छ।

सदस्यसचिव घिसिङलाई एसिया रग्बीको प्रतिष्ठित सेवा पुरस्कार

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- राष्ट्रिय खेलकुद परिषद् (राखेप) का सदस्यसचिव टंकलाल घिसिङलाई एसिया रग्बीले प्रतिष्ठित सेवा पुरस्कारबाट सम्मान गरेको छ। नेपाल रग्बी संघका पूर्व अध्यक्ष समेत रहेका घिसिङलाई उनको कार्यकालमा नेपालमा रग्बी खेलको विकास र विस्तारमा उल्लेखनिय योगदान नपुग्दाएवापत सम्मान गरिएको हो।

उज्बेकिस्तानको तास्केन्टमा भएको एसिया रग्बी अवार्ड कार्यक्रममा सदस्य-सचिव घिसिङलाई अवार्ड प्रदान गरिएको थियो। सदस्य-सचिव घिसिङ एसिया रग्बीका कार्यकारी सदस्य पनि हुन्। सदस्यसचिव घिसिङ २०१२ मा नेपाल रग्बी संघको अध्यक्षमा निर्वाचित भएपछि २०२१ सम्म

अध्यक्षको जिम्मेवारीमा थिए। २ वर्षअघि उनी राखेप सदस्य-सचिवमा नियुक्त भएपछि अध्यक्ष पदबाट राजीनामा दिएका थिए।

उनको कुशल नेतृत्वमा नेपाली रग्बीले विश्वव्यापी मान्यता पाएको थियो। सन् २०१८ मा नेपालले एसिया रग्बीको पूर्ण सदस्यता तथा सन् २०२० मा विश्व रग्बीको एसोसिएट मेम्बर प्राप्त गर्दा सदस्यसचिव घिसिङको महत्वपूर्ण भूमिका थियो। उनकै महत्वपूर्ण भूमिकामा नेपालले यसै वर्ष विश्व रग्बीको पूर्ण सदस्यता पाएको थियो।

सन् २०१९ मा एसिया रग्बीको सदस्यमा निर्वाचित भएपछि सदस्य-सचिव घिसिङ खासगरी दक्षिण एसियालाई केन्द्रमा राखेर एसियामा रग्बीको विकास र विस्तारमा निरन्तर क्रियाशील रहँदै आएका छन्।

आयोजकलाई हराउँदै आर्मीको पहिलो जित

काठमाडौं (प्रस)- आयोजक मदन भण्डारी स्पोर्ट्स क्लब निलोमाथि ११० रनको फरकले जित निकाल्दै त्रिभुवन आर्मी क्लबले केपी ओली कप टी-२० क्रिकेटमा विजयी सुरुवात गरेको छ। पोखरा रंगशालामा टस हारेर ब्याटिङ गरेको त्रिभुवन आर्मीले निर्धारित २० ओभरमा ६ विकेट गुमाउँदै १९५ रन बनाएको थियो।

आर्मीले दिएको १९६ रनको बलियो लक्ष्य पछ्याएको मदन भण्डारी स्पोर्ट्स एकेडेमी निलो १५.४ ओभरमा ८५ रनमा अलआउट भयो। मदनभण्डारी स्पोर्ट्स एकेडेमीको लागि कप्तान निर्भिक पाठकले सर्वाधिक २८ रन बनाए।

ओपनर रोनिम तिवारीले १५, रनवीर यादवले १६ तथा सेमन रोयले १० रन बनाए। अन्य कुनै ब्याटरलाई दोहोरो अंकमा रन बनाउन

आर्मीका बलरले दिएनन्। आर्मीका लागि बायाँ हाते स्पिनर कुशल मल्लले सर्वाधिक ३ विकेट लिए। जितेन्द्र

मुर्खिया र साहब आलमले २/२ विकेट लिए। सोमपाल कामी विकेट विहीन बनेको खेलमा विवेक यादव र रोहित पौडेलले १/१ विकेट लिए। त्यसअघि, ब्याटिङ गरेको आर्मीका लागि ओपनर सन्तोष काकीले सर्वाधिक ४१ रन बनाए। कप्तान विनोद भण्डारीले ३८, वसिष्ठ अहमदले २३, कुशल मल्ल २५, रोहित पौडेलले १२ रन बनाए। विवेक यादव २९ रनमा तथा भीम सार्की ६ रनमा अर्बिजित रहे। मदनभण्डारीका लागि मेहोल श्रेष्ठले सर्वाधिक २ विकेट लिए। कौशल रूपाखेती र धावन सहनीले १/१ विकेट लिए।

बंगलादेश कबड्डी लिगमा नेपालका ४ खेलाडी

काठमाडौं (प्रस)- बंगलादेशको ढाकामा हुने महिला कबड्डी लिगमा नेपालका चार खेलाडीले खेल्ने भएका छन्। चारैले मेघना कबड्डी क्लबबाट खेल्ने अवसर पाएका हुन्।

बंगलादेश कबड्डी संघको आयोजनामा मंसिर १४ देखि २२ गतेसम्म हुने लिगमा अनुजा कुलुड राई, गंगा घिमिरे, जयन्ती बडु र सिर्जनाकुमारी थारुले खेल्ने छन्। चारै खेलाडी गत असोजमा चीनको हाइन्कोवामा सम्पन्न १९ औं एसियाली खेलकुदमा नेपालले ऐतिहासिक कांस्य पदक जित्ने टोलीका सदस्य हुन्। अफिसियलमा भगवती अधिकारी छिन्। टोलीलाई राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्का निमित्त

सदस्य-सचिव अञ्जन धमला, अखिल नेपाल कबड्डी संघकी अध्यक्ष तुल्सा थापालगायतले सोमबार एक कार्यक्रमबीच विदाइ गरे। पाँच सदस्यीय टोली मंगलबार बंगलादेश प्रस्थान गर्दैछ।

छपावाला सुन / तेजाबी सुन / चाँदी	प्रति तोला -	प्रति तोला -	प्रति तोला -
	११७४००	११६८५०	१५००

एक किलोको चितवनको भरतपुर महानगरपालिका-७ का शम्भु सुवेदीले आफ्नो बारीमा फलेको एक केजी ६४ ग्रामको ड्रागन टिष्टे। सुवेदीले दुई बिघा जमिन भाडामा लिएर व्यावसायिक रूपमा ड्रागन खेती गर्दै आएका छन्।
तस्विर: कृष्ण आचार्य/रासस

सामाजिक सुरक्षा कोषमा ४५ अर्ब जम्मा पूर्वाधार विकासमा लगाउन निजी क्षेत्रको माग

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- निजी क्षेत्रले सामाजिक सुरक्षा कोषमा जम्मा भएको रकम उत्पादनमूलक र पूर्वाधार विकासको क्षेत्रमा लगानी गर्ने व्यवस्था गर्न सरकारसँग माग गरेको छ।
छैटौँ सामाजिक सुरक्षा दिवसका अवसरमा कोषले सोमवार काठमाडौंमा गरेको कार्यक्रममा नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघका अध्यक्ष चन्द्रप्रसाद ढकाल, नेपाल उद्योग परिसंघका अध्यक्ष राजेशकुमार अग्रवाल र नेपाल चेम्बर अफ कमर्सका अध्यक्ष राजेन्द्र मल्लले रोजगारी सिर्जना हुने क्षेत्रमा कोषको रकम परिचालन गर्नुपर्नेमा जोड दिएका हुन्।
कोषमा अहिले ४४ अर्ब ८६ करोड १४ लाख रुपैयाँ छ। ९ लाख ३० हजार ८४४ योगदानकर्ताले ५ वर्षको अवधिमा कोषमा रकम जम्मा गरेका हुन्। उनीहरूले जम्मा गरेको रकममध्ये ६ अर्ब ४५ करोड रुपैयाँ औषधि उपचार, अवकाश लगायत शीर्षकमा योगदानकर्तालाई भुक्तानी गरेको छ। यस्तै १ अर्ब ७५ करोड रुपैयाँ योगदानकर्तालाई सापटी दिएको छ।
कोषले योगदानकर्ताले जम्मा गरेको रकमको ठूलो हिस्सा बैंकको मुद्दती निक्षेपमा राख्दै आएको छ। महासंघका अध्यक्ष ढकालले ५ वर्षमा आवद्ध हुनेको संख्या उत्साहप्रद रहेको भन्दै कोषमा जम्मा भएको रकम रोजगारी सिर्जना हुने क्षेत्रमा लगानीको व्यवस्था गरिनुपर्ने बताए।

'यो फन्डलाई परम्परागत रूपमा फिक्स डिपोजिटमा राख्नुभन्दा रोजगारी सिर्जना गर्ने उत्पादनमूलक र पूर्वाधार विकासको क्षेत्रमा लगानी गर्ने गरी कार्यविधि संशोधन गरौं,' उनले भने। परिसंघका अध्यक्ष अग्रवालले पनि कोषको रकम उत्पादनशील र पूर्वाधारको क्षेत्रमा परिचालन गरे त्यसले अर्थतन्त्रको विकासमा सहयोग पुग्ने बताए।
चेम्बरका अध्यक्ष मल्लले मुद्दती निक्षेपमा राखेर व्याज खानेभन्दा पुँजीलाई चलायमान बनाउनुपर्नेमा जोड दिए। 'पूर्वाधार विकास र जलविद्युतमा लगानी गरौं। पुँजी चलायमान बनाऔं। रोजगारदाता र योगदानकर्तालाई थप प्रोत्साहित गर्ने कार्यक्रम पनि चाहियो,' उनले भने।
कोषले औपचारिक क्षेत्रका श्रमिकका लागि २०७६ साउन १, वैदेशिक रोजगारीमा रहेका श्रमिकका लागि २०७९, चैत ८ र अनौपचारिक क्षेत्रका श्रमिकका लागि २०८०

नेप्सेमा दोहोरो अंकको गिरावट

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- यस साता कारोबारको पहिलो दिन उच्च अडकले बढेको नेपाल स्टक एक्सचेन्ज (नेप्से) परिसूचकमा सोमबार दोस्रो दिन दोहोरो अंकले घटेको छ। आज नेप्से परिसूचक ११ दशमलव २७ अंकले घटेर एक हजार आठ सय ९६ दशमलव ६७ को विन्दुमा कायम भएको छ।
दुई सय ९० कम्पनीको ६० लाख १७ हजार तीन सय ९७ किता सेंयर ५२ हजार चार सय ८० पटक खरिद बिक्री हुँदा रू एक अर्ब ७५

करोड ४७ लाख ५० हजार सात सय ५५ बराबरको कारोबार भएको नेप्सेले जनाएको छ।
होटल तथा पर्यटन समूह शून्य दशमलव २५, लगानी समूह शून्य दशमलव ४९, म्युचुअल फन्ड शून्य दशमलव ०१ र व्यापार समूह शून्य दशमलव ३७ प्रतिशतले बढेको छ भने अरु सबै समूहको उपसूचक घटेको छ।
सबैभन्दा धेरै घटनेमा जीवन बीमा समूह शून्य दशमलव ८९ र बैकिङ समूह शून्य दशमलव ८४ प्रतिशतले घटेको छ।
अपर स्याङ्गी हाइड्रोपावर लिमिटेडको

सेयर मूल्यमा सकारात्मक सर्किट लागेको छ।
सबैभन्दा धेरै घटनेमा भने स्वाभिमान लघुवित्त वितीय संस्था लिमिटेडको सेयर मूल्य आठ दशमलव ०४ प्रतिशतले घटेको छ।
कारोबार रकमका आधारमा सबैभन्दा धेरै सोनापुर मिनरल्स एन्ड आयल लिमिटेडको रू सात करोड ७७ लाख ६३ हजार पाँच सय ८५ बराबरको कारोबार भएको छ। कारोबार भएको सेयर सङ्ख्याका आधारमा सबैभन्दा धेरै प्रभु बैंक प्रमोटर सेयर चार लाख ९७ हजार तीन सय ६९ किता किनबेच भएको छ।

महालक्ष्मी स्वस्तिक बगैँचा निर्माणका लागि सहमति

ललितपुर (प्रस)- महालक्ष्मी विकास बैंक लिमिटेडले ललितपुर महानगरपालिका वडा नं ५, महालक्ष्मीस्थान, महालक्ष्मी मन्दिरमा अवस्थित महालक्ष्मी स्वस्तिक बगैँचाको मर्मत कार्यको लागि महालक्ष्मीस्थान व्यवस्थापन समितिसँग समझदारी पत्रमा हस्ताक्षर गरेको छ।
महालक्ष्मी मन्दिर परिसरको प्राकृतिक सौन्दर्यलाई अभिवृद्धि गर्नुका साथै मन्दिरमा दर्शन गर्न आउने दर्शनार्थीहरूलाई स्वच्छ तथा शान्त वातावरणको अनुभूति प्राप्त गर्न महत् पुऱ्याउने उद्देश्यले बैंकले उक्त बगैँचा मर्मत गर्नका लागि उक्त सम्झौता गरेको हो।
बैंकले २०७७ सालमा बगैँचाको पुनः निर्माण गर्नुका साथै निरन्तर मर्मत कार्य गर्दै आईरहेको छ। बैंकले इच्छुक दर्शनार्थीहरूलाई मन्दिरमा डिजिटल दान/भेटी प्रदान गर्न सहजता पुऱ्याउने हेतुले क्युआर कोडको व्यवस्था गरेको छ। महालक्ष्मीस्थान व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष पुरुषोत्तम ढुङ्गाना र बैंकको निक्षेप बजारीकरण तथा संस्थागत सम्पर्क विभागका प्रमुख बसन्त बस्तीले समझदारी पत्रको आदानप्रदान गरेका थिए।
आगामी दिनहरूमा पनि संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्वका कार्यहरूलाई थप प्रभावकारी रूपमा निरन्तरता दिने कुरा बैंकले जनाएको छ। विगत देखि नै ग्राहक महानुभावहरूको आम्दानीमा उच्च प्रतिफल दिन प्रतिबद्ध रहिआएको यस बैंकले आम ग्राहक महानुभावहरूको वैकिङ्ग आवश्यकता, चाहना तथा अपेक्षालाई मध्यनजर गर्दै अझै थप गुणस्तरिय वित्तीय सेवा प्रदान गर्ने प्रतिबद्धता जनाएको छ।

कपरेट

ग्लोबल आइएमईको ३५१औँ शाखा बैतडीको पाटनमा

काठमाडौं (प्रस)- ग्लोबल आइएमई बैंक लिमिटेडले बैतडी जिल्ला, पाटन नगरपालिका वडा नं. ६ स्थित पाटनबजारमा मिति २०८० मंसिर १० गते आइतबारदेखि बैंकको नयाँ शाखा सञ्चालनमा ल्याएको छ। पाटन नगरपालिकाका नगर प्रमुख गौरी सिंह रावलले एक समारोहविच बैंकको पाटन शाखाको उद्घाटन गरे।
नयाँ शाखाको सञ्चालनसँगै बैंकको शाखा कार्यालयहरूको संख्या ३५१ पुगेको छ। ग्लोबल आइएमई बैंक मुलुकका ७७ जिल्लामा शाखा सञ्चालन रहेको निजी क्षेत्रको पहिलो वाणिज्य बैंक हो। बैंकले ३५१ शाखा, ३६९ एटीएम, २७४ शाखा रहित बैंकिङ्ग सेवा, ६६ एक्सटरेन्सन तथा राजश्व संकलन काउन्टर तथा ३ वटा

वैदेशिक प्रतिनिधि कार्यालयसमेत गरी १,१०० भन्दा बढी सेवा केन्द्रबाट ४५ लाख भन्दा बढी ग्राहकहरूमाभक्त उत्कृष्ट सेवा प्रदान गरिरहेको छ। त्यसैगरी बैंकले संयुक्त राज्य अमेरिका, संयुक्त अधिराज्य, क्यानडा, अष्ट्रेलिया, मलेसिया, दक्षिण कोरिया, जापान, साउदी अरेबिया, कतार, युएई, बहराइन, कुवेत, भारत, जोर्डन, हङकङ लगायतका मुलुकबाट रेमिट्यान्स भित्याउँदै देशको अर्थ व्यवस्थामा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउँदै आइरहेको छ।

जथाभावी फोहर नफालौं, सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं

- ◆ सडक तथा सार्वजनिक स्थानमा फोहर नफालौं।
  - ◆ घर, अस्पताल, होटल, उद्योग तथा कार्यस्थललगायतबाट निस्किएको फोहरको उचित व्यवस्थापन गरौं।
  - ◆ कुहिने, नकुहिने र पुनःप्रयोग हुने फोहरलाई छुट्टाछुट्टै राखौं।
  - ◆ कुहिने फोहरलाई घरमा नै मल बनाई प्रयोग गरौं।
  - ◆ नकुहिने फोहरलाई तोकिएको स्थान र समयमा मात्र विसर्जन गरौं।
  - ◆ खाद्य वा अन्य वस्तु प्रयोग वा उपभोग गरिसकेपछि प्लाष्टिकलगायतका बड्डा वा खोल जथाभावी नफालौं।
- शहर तथा गाउँ स्वच्छ र सफा राखौं।**

नेपाल सरकार विज्ञापन बोर्ड

अब मात्र एक क्लिकमा...

www.prabhahabonline.com

www.facebook.com/PrabhabOnline

प्रभाव दैनिक